

SUNN Breed Maatschappelijk Overleg Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen: Hoe doen we het eigenlijk?!

Aantekeningen, opmerkingen en highlights van de bijeenkomst voor hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen d.d. 22 november 2018 te Anderstein-Maarsbergen.

Samenvatting

Ruim één miljoen Nederlanders leven in armoede. En acht van de tien cliënten van sociale wijkteams kampen met financiële tekorten. Hun problemen zijn gevarieerd, complex én hardnekkig. De bestrijding ervan vraagt een effectief samenspel van overheden, professionals, werkgevers, het maatschappelijk middenveld, mensen met urgente noden zelf en hun netwerken.

Belangrijke instanties voor de aanpak van armoede, schulden en urgente noden zijn het welzijnswerk, de wijkteams en de schuldhulpverlening. Om hun bereik en effectiviteit te vergroten, werken deze dienst- en hulpverleners samen met maatschappelijke en vrijwillige initiatiefnemers. Soms benutten ze een gift van een SUN-noodhulpbureau of enig ander fonds om een vastgelopen dossier vlot te trekken, vertrouwen te scheppen of hun geloofwaardigheid te vergroten. Maar de meeste hulp- en dienstverleners zijn niet of nauwelijks bekend met (nood)fondsen en het doen van aanvragen daarbij, of hebben niet de beschikking over een lokaal SUN-noodhulpbureau omdat er nog geen landelijke dekking is. Gemeenten zouden de bereidheid moeten hebben om heel anders te kijken naar de kosten van het sociale domein. Soms lijkt het alsof een interventie veel geld kost, maar is het heel goed mogelijk om aan te tonen welke kosten bespaard werden doordat de casus niet geëscaleerd is. Instanties en overheid zouden bereid moeten zijn een deel van deze besparing te steken in de betreffende interventie. De vraag wat een interventie kost, zou niet leidend mogen zijn: het welzijn van mensen staat voorop.

Als voorbeelden (geen uitputtende opsomming) van een geslaagde aanpak van armoede, schulden en urgente noden noemen de aanwezige hulp- en dienstverleners: de SUN-noodhulpbureaus, restaurant Instock, het project Schuld onder Dak, Stadsgeldbeheer, Talentcoach.nl, de Omarmprijs, het Doorbraakfonds, De Kids Corner van stichting MAIT, Boost je Look, en de website van de gemeente Rotterdam over rondkomen.

Meer aandacht zien de aanwezigen graag voor: stille armoede, gescheiden mensen, alleenstaande ouderen, langjarige projecten en lokale sociale initiatieven, toegankelijke informatie van gemeenten, een aangepast taalniveau voor laaggeletterden, betere toelating tot schuldhulpverlening en de Voedselbank, een menselijke en brede benadering van problemen (niet iedereen kan 'eigen kracht' inzetten), en het contraproductieve effect van het stoppen van een uitkering wegens fouten of huisuitzetting wegens huurschuld.

Samen zouden hulp- en dienstverleners en SUNN Nederland (SUNN) op het gebied van armoede, schulden en urgente noden zich sterk kunnen maken voor: betere kennis over de (on)mogelijkheden bij fondsen, het aanzwengelen van een landelijk Armoedebesluit, een pilot voor een scheidingsloket en inzet op werken met ervaringsdeskundigen, storytelling en andere woordkeuzes om stigma's en schaamte rondom het thema weg te nemen. Armoede draait niet alleen om het niet hebben van geld, maar vooral om het zich mislukt voelen binnen een maatschappij die gericht is op prestaties en het hebben van geld en goederen.

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

1

Inleiding

Ruim 1 miljoen mensen leven in Nederland in armoede. Het fenomeen 'langdurige armoede' neemt tegelijk ook toe in Nederland: het aantal mensen dat ten minste vier jaar op rij moet rondkomen van een laag inkomen, bedroeg volgens recent CBS-onderzoek 407.000 personen. Circa 80 procent van de cliënten van sociale wijkteams heeft te kampen met financiële problematiek en 1 op de 8 kinderen groeit op in een gezin in armoede.

In Nederland werken circa 1,3 miljoen mensen als betaalde (professionele) medewerker in het sociale domein op het brede terrein van zorg, onderwijs en welzijn. Deze professionele hulp- en dienstverleners hebben jaarlijks meerdere contacten met de mensen achter deze cijfers, komen veel persoonlijk leed tegen en proberen een succesvolle hulpverleningsrelatie met hen aan te gaan. Armoedebestrijding is verre van eenvoudig. Het vraagt om een effectief samenspel van onder meer overheden, professionals, werkgevers, maatschappelijk middenveld, mensen met urgente noden zelf en hun netwerken. Ook is een combinatie van verschillende interventies op verschillende niveaus vaak nodig. Gelet op de verscheidenheid aan oorzaken en doelgroepen zijn er bovendien verschillende oplossingen nodig. Armoede onder 'werkende armen', vluchtelingen of werkloze jongeren kan bijvoorbeeld hele andere oorzaken hebben dan onder personen met verward gedrag, laag geletterden of mensen die structureel een bijstandsuitkering ontvangen. Armoede is een gevarieerde, complexe én hardnekkige problematiek. Het belang van kennis, openheid en respect voor de leef- en ervaringswereld van mensen met urgente noden blijkt wel steeds opnieuw van cruciaal belang. Het welzijnswerk, de wijkteams en de schuldhulpverlening zijn belangrijke hefboomen om mensen uit armoede te helpen en de kloof met de rest van de samenleving te overbruggen. Hulp- en dienstverleners bouwen daarbij relaties met maatschappelijke en vrijwillige initiatiefnemers op, zodat het bereik onder mensen in urgente financiële problemen groter wordt. Bovendien kan door deze samenwerking tussen professionals en vrijwilligers de begeleiding tijdiger op gang komen. Om mensen met financiële problemen te ondersteunen, doen sommige hulp- en dienstverleners ook aanvragen voor hun cliënt bij een SUN-noodhulpbureau of andere noodfondsen. Het doen van een aanvraag voor noodhulp zien zij als een alternatieve manier om hun cliënt verder te helpen of om een vastgelopen dossier vlot te trekken. Ook kunnen zij een gift van het noodfonds gebruiken om de geloofwaardigheid van hun maatschappelijke functie aan te tonen of het vertrouwen van cliënten te herwinnen doordat de gift het soms diepgewortelde wantrouwen van cliënten jegens instanties wegneemt. Een gift vanuit een SUN-noodhulpbureau helpt in veel gevallen escalatie te voorkomen of werkt preventief. In de praktijk blijken de meeste hulp- en dienstverleners echter niet of nauwelijks bekend of toegerust te zijn om fondsaanvragen te schrijven. Of het komt niet in hen op om (nood)fondsen in te zetten als instrument om de hulpverlening kracht bij te zetten. Zij zijn niet bekend met publiek-private samenwerking. Hier zijn logische verklaringen en antwoorden voor, maar het gegeven roept ook vragen op. Hierover willen wij het graag onderling hebben tijdens de bijeenkomst.

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

2

Programma

Nathalie Boerebach geeft een introductie op de bijeenkomst van vandaag en vervolgens een presentatie over SUN Nederland (SUNN), de werkwijze van SUN-noodhulpbureaus en een introductie op de problematiek, vraagstukken en getallen op het gebied van armoede, schulden en urgente noden. De crisis heeft het denken over armoede geholpen. Opeens maakten mensen die anders nooit met geldzorgen te maken hadden een armoedeval mee en gingen er ook gerenommeerde bedrijven failliet. Het besef drong door: een leven in armoede of met schulden kan iedereen met een beetje pech zomaar overkomen. Aan de hand van een werkvorm wordt duidelijk dat er veel verschillende zienswijzen zijn op de problematiek en oplossingen rondom armoede, schulden en urgente noden. En dat deze afhankelijk zijn van de eigen achtergrond, ervaring, kennis en professie. Nathalie denkt dat een deel van het denken over het vraagstuk anders zou verlopen als we gebruik zouden maken van andere 'frames' (woordkeuzes). Zo zou zij graag zien dat er wordt gesproken over 'welvaartsbevordering' in plaats van 'armoedebestrijding'. Ook is het opmerkelijk dat er in het Engels drie woorden zijn voor schuld (debt, blame, guilt) terwijl we er in het Nederlands maar één woord voor kennen: schuld. Door het woord schuld wordt al gauw de suggestie gewekt dat het hebben van schulden (in het Engels debt) ook 'je eigen schuld is' of 'aan jezelf te wijten is' (in het Engels guilt, blame). Die referentie naar verwijtbaarheid en eigen schuld kan wellicht voor een deel ook het gevoel van de schaamte die mensen voelen over het hebben van schulden verklaren. Schaamte die funest is voor het tijdig om hulp durven vragen, en mede daarom uitgebannen moet worden binnen het armoede- en schuldenvraagstuk. Nathalie geeft het woord aan Suzan die ook part time voor SUNN werkt.

Suzan Daamen van [De Uitvoeringsbrigade](#) verzorgt de tweede inleiding. Suzan vertelt de aanwezigen over de aanpak en werkmethode van de Uitvoeringsbrigade, waarbij de professional intensief optrekt met de cliënt en de bestaande problemen stukje bij beetje aanpakt. Suzan krijgt als hulpverlener regelmatig dossiers van cliënten in handen. Daarbij vindt zij het opvallend dat de door instanties opgeschreven informatie over de betreffende cliënt over het algemeen nogal negatief is geformuleerd. Suzan is van mening dat deze bejegening averechts werkt en maakt daarom samen met de cliënt een plan van aanpak gebaseerd op positieve uitgangspunten. Dit plan komt in een zelf ontwikkelde app te staan, genaamd Growpad. De cliënt kan bij deze app zelf bepalen wie er toegang heeft tot het plan van aanpak op de app en kan precies zien welke acties al gedaan zijn en welke nog open staan. Opmerkingen die cliënten tegen haar maken over het gevoel dat zij vaak krijgen bij officiële instanties liegen er niet om: 'Ik had 't gevoel dat ik moest kruipen', vertelde een cliënt die bij de Sociale Dienst kwam om een uitkering aan te vragen. Mensen die leven in armoede of met schulden komen volgens Suzan vaak in een Gordiaanse (onontwarbare) knoop terecht. De helft van de mensen zit daardoor onnodig in de armoede is Suzan van mening. Bij cliënten met schulden is het heel belangrijk dat zij weer vertrouwen krijgen in zichzelf en in hun omgeving. Suzan merkt op dat er door cliënten die in armoede leven vaak met geen woord gerept wordt over geld. De gesprekken gaan meestal over het gevoel van mislukking dat armoede teweegbrengt, het gevoel 'een loser' te zijn, het gevoel het niet gemaakt te hebben en te hebben gefaald. Wil men effectief armoedebeleid ontwikkelen dan zou men zeker met deze wetenschap rekening dienen te houden.

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

3

Aan alle aanwezigen werd de volgende set vragen gesteld:

1. Welke activiteiten/projecten financiert jouw organisatie of ken je die kunnen gelden als goed voorbeeld voor andere organisaties/regio's? (Noem 3 parels)
2. Welke activiteiten/projecten of thema's zouden intern/extern meer aandacht moeten krijgen als het aan jou(w organisatie) ligt? (Wat moet anders, kan beter?)
3. Welke onder (2) genoemde punten zou je graag als bouwsteen aandragen voor gezamenlijke activiteiten of agenda in 2019? (Benoem ook een eventuele rol voor FIN - vereniging van vermogensfondsen- of SUNN indien van toepassing)

1. Parels in Nederland:

- [SUN-noodhulpbureaus](#). Door middel van een lening of een gift van de Stichting Urgente Noden kunnen hulp- en dienstverleners als het moet binnen 24 uur hun cliënten ondersteunen.
- [Swapfiets](#): een abonnement op een fiets. De fiets wordt gerepareerd of vervangen voor een ander model als een kind eruit groeit. Dat is een duurzame manier van giftenbeleid voor SUN-noodhulpbureaus en anderen.
- [Restaurant Instock](#), dat werkt met weggegeven groenten. Instock zet voedselverspilling op een nieuwe kaart. Je hebt de keuze uit acht verschillende gerechten, en men doneert soms voedselbonnen aan mensen in armoede.
- De ontwikkelde methodiek 'Schuld onder dak'. Dit is gericht op het waarborgen van de toegankelijkheid van schuldhulpverleningstrajecten voor de doelgroep van de maatschappelijke opvang (mensen met vaak verslavingsproblematiek, jeugdtrauma's enzovoorts). De succesvolle resultaten van het experiment zijn dat 83 procent van de aanvragen tot budgetbeheer en 61 procent van de aanvragen tot een schuldregeling voor cliënten van het Leger des Heils zijn gehonoreerd door de Kredietbanken, terwijl deze cliënten voorheen niet in aanmerking kwamen voor adequate schuldregelingen.
- [Stadsgeldbeheer](#) in Utrecht. Men biedt budgetbeheer en schuldhulpverlening aan (ex-)dak- en thuisloze mensen, of mensen die dakloos dreigen te worden. Stadsgeldbeheer richt zich op mensen die zich niet kunnen inschrijven bij de gemeente op het adres waar zij wonen en mensen die naast financiële problemen ook veel andere problemen hebben bijvoorbeeld op het gebied van huisvesting, verslaving of psychiatrie.
- [Talentcoach.nl](#) zet hoogopgeleide professionals in om het verschil te maken in de levens van mensen die het financieel moeilijk hebben. Beiden ontwikkelen hierbij hun talent. En dat levert winst op voor iedereen.
- [De Omarmprijs](#). Het Pact voor Amsterdam is een netwerk van initiatieven van de gemeente Amsterdam, het bedrijfsleven en maatschappelijke organisaties in de strijd tegen armoede. Het Pact reikt jaarlijks een prijs uit voor initiatieven met een bijzondere en aantoonbare maatschappelijke betekenis gericht op armoedebestrijding. Elke gemeente zou een dergelijke prijs kunnen uitreiken om anderen te inspireren, best practices te delen en inzet te belonen door de betrokkenen in het zonnetje te zetten.

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

- [Het Doorbraakfonds](#). Dit is een gezamenlijk project van de gemeente Amsterdam en FBNA. Het Doorbraakfonds wil Amsterdammers weer perspectief bieden, die bij schuldhelpverlening niet (goed) geholpen kunnen worden en klem zitten als gevolg van regelgeving en werkwijzen. Niet alleen ontstaat er dan weer toekomstperspectief, maar naar verwachting is dit - in bepaalde situaties - ook effectiever (en goedkoper). Een expertpanel, dat elke drie weken bij elkaar komt, bekijkt de aanvragen. Bij een toekenning wordt een regisseur aangewezen.
- Samenwerking met stichting Lezen en Schrijven, Syncasso en de Kredietbank om laag geletterden eerder te signaleren en alle communicatie qua taalniveau aan te passen.
- De [Kids Corner van MAIT](#) uit Rotterdam: een oppassysteem voor kinderen van cliënten zodat zij belangrijke afspraken kunnen bijwonen en geen zorgen hebben over de vraag wie er op de kinderen kan passen.
- 'Boost je Look' uit Zeist. Mensen met een kleine beurs kunnen zich inschrijven voor een gratis mini-make over. Naast stijladvies en een knipbeurt, krijgen de deelnemers ook een set kleding mee naar huis. Bovendien wordt de nieuwe look nog eens op een professionele foto vastgelegd. Dit vergroot ook de kans op een baan.
- De website van de gemeente [Rotterdam over rondkomen](#). Dit biedt een helder overzicht van veel informatie, weblinks en regelingen.

2. Wat behoeft meer aandacht als het aan jou(w organisatie) ligt?

- + Eigen kracht is een hype van deze tijd. Als hulpverlener wil je starten waar de cliënt zit en niet waar je als instantie of hulpverlener zelf zit. Laten we allemaal nou eens goed beseffen: sommige mensen hebben de eigen kracht niet. Daarnaast moeten we kijken naar alle leefgebieden van een huishouden, niet alleen naar schulden. Daarbij moet het welzijn van cliënten altijd centraal staan.
- + Stop met de stopzetting van de uitkering als boete op foutief handelen en stop met huisuitzettingen in relatie tot huurschuld.
- + Verborgene armoede is een relevant thema: Wat wordt niet gezien en/of gehoord?
- + Veel interventies gericht op armoede en schulden zijn projectmatig. De projecten zijn goed bedoeld en bereiken vaak ook 2/3 van de populatie. Een groot nadeel is dat ze stoppen als het bijbehorende geld op is. Bij de start en opening staan er vaak veel mensen, daarna stort het project langzaam in, bij de gemeenten gebeurt dat vaak in een cyclus van zo'n 4 jaar, precies in de pas met gemeenteraadsverkiezingen.
- + Let op de kwaliteit van producten die je als donateurs schenkt. Denk niet vanuit subsidiemogelijkheden, maar vanuit de behoeften van mensen met urgente noden.
- + Bij schuldhelpverlening worden mensen afgewezen als ze teveel blowen, een boete hebben, de administratie niet op orde is of een afspraak zijn vergeten. Dat is niet van deze tijd. Neem mensen aan en help ze naar een nieuwe toekomst.
- + Er moet veel meer aandacht zijn voor de positie van gescheiden mensen, en voor mensen die willen gaan scheiden maar dat door armoede of schulden niet doen, waardoor zij en hun kinderen in onwenselijke situaties blijven wonen, zoals ruzie thuis of huiselijk geweld.
- + De Voedselbank (VB) zou beter werken als zij een betere keuze in het assortiment hebben (soort supermarktmodel). Ze moeten niet antwoorden op de vraag: "Eten we

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

5

vanavond?”, maar op de vraag: “Wát eten we vanavond?”. Verder zou de VB er goed aan doen om mensen gewoon toe te staan dat zij een auto hebben (sommigen hebben deze echt nodig) ook zou het Kindgebonden budget niet meegerekend moeten worden tot het inkomen, en dus als uitsluitingsgrond.

- + Gemeenten zouden de bereidheid moeten hebben om heel anders te kijken naar de kosten van het sociale domein. Soms lijkt het alsof een interventie veel geld kost, maar is het heel goed mogelijk om aan te tonen welke kosten bespaard werden doordat de casus niet geëscaleerd is. Instanties en overheid zouden bereid moeten zijn een deel van deze besparing te steken in de interventie. De vraag wat een interventie kost, zou niet leidend mogen zijn. Het welzijn van mensen staat voorop.
- + Hulp- en dienstverleners willen werken, en mensen die leven in armoede of schulden willen bejegend worden vanuit vertrouwen en menselijk contact, beide groepen willen dus niet vanuit wantrouwen en controledrang behandeld worden.
- + Gemeenten, fondsen en bedrijfsleven zouden meer via lokale sociale initiatieven moeten werken en hierbij niet standaard bepaalde partijen als ‘preferred supplier’ moeten aanmerken. Als de gemeente praat met organisatie a, praat dan ook met organisatie b, c, en d om vervolgens de beste keuzes te kunnen maken. Investeer in langjarige projecten die de cycli binnen een gemeente overstijgen (dus niet met het vertrek van een wethouder ook een ingezet project stopzetten).
- + Vraag aan kinderen en volwassen ervaringsdeskundigen wat zij nodig hebben om een betere kwaliteit van leven te hebben, en maak deze inzet duurzaam.
- + Er zouden meer armoede- en schuldeninterventies ontwikkeld moeten worden op het aanleren van het ‘oorzaak-gevolg redeneren’.
- + Bij het ontwikkelen van armoede- en schuldenbeleid moeten alle leefdomeinen meegenomen worden.
- + De rol van deurwaarders in Nederland zou opgeschaald kunnen worden. Zij zien en horen nu veel en komen achter elke voordeur.
- + Aandacht voor mensen die leven in stille armoede. Zij zijn niet bekend bij instanties omdat zij niet direct schulden hebben, maar knopen met moeite de eindjes aan elkaar. Zij hebben moeite met het betalen van extra kosten zoals de afvalheffing of schoolspullen. Adverteer dat mensen mogen aankloppen voor hulp, onder het motto ‘Ik kom niet uit met mijn geld’ in plaats van met termen als armoede en schulden.
- + Ervaringsdeskundigen geven aan dat de communicatie vanuit de gemeente vaak slecht is. Er is ook gebrek aan goede hulp, waardoor er een trage en vermoeiende gang is langs verkeerde loketten. De gemeentewebsites zijn bovendien vaak veel te moeilijk en niet alle informatie is transparant en vindbaar voor inwoners.
- + Ouderen van 65+ die ineens zakken in inkomen door het overlijden van hun partner verdienen meer aandacht. Zij gaan met 40 procent in inkomen omlaag, worden vaak gedwongen te verhuizen, hebben dan niet direct schulden, maar zijn wel meteen arm en vaak ook eenzaam. Deze doelgroep is gezien de demografische ontwikkeling groeiende en komt niet naar bestaande voorzieningen als de Voedselbank.
- + Veel organisaties doen alleen wat er op hun eigen domein van ze gevraagd wordt. De hulp- of dienstverlener kijkt daarbij dus niet verder dan zijn neus lang is. Bijvoorbeeld

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

6

iemand niet aanmelden bij de Voedselbank, terwijl deze persoon niet voldoende eten heeft. Of bij een opvoedingsvraag alleen ingaan op de situatie van de kinderen en alle zichtbaar ongeopende enveloppen van schuldeisers (waaruit duidelijk blijkt dat iemand geldproblemen heeft) niet benoemen of meenemen in het plan van aanpak. Dit moet anders!

3. **Bouwstenen voor SUNN en andere partijen in 2019 en verder**

- ✓ Laat iedereen beseffen dat armoedeproblematiek niet alleen draait om het niet hebben van geld, maar vooral draait om 'het je een sukkel voelen'. Ervaringsdeskundigen nemen zelf de zin in de mond: "Armoede heeft mij rijk gemaakt" om aan te geven dat zij zich zijn gaan identificeren met zichzelf en hun eigen waarden en normen in plaats van zich te identificeren aan de hand van bezit en spullen.
- ✓ We moeten als partijen een sterkere stem creëren om landelijk de signalen en verhalen uit het veld en de praktijk te laten horen. Wat kan SUNN betekenen in het verenigen van de leiders binnen het Armoedebeleid? Er zou een stevig Armoedebesluit moeten komen op landelijk niveau, een soort 'Pay it Forward effect' (Een plan, waarbij iedereen een goede daad moet doen voor drie mensen, die dat op hun beurt ieder weer voor drie anderen moeten doen, enzovoorts). Gemeenten en Rijk acteren nu op basis van statistieken van subsidiegedreven organisaties. Zij worden onvoldoende gevoed vanuit de rauwe werkelijkheid.
- ✓ Start een sociale Wasserette: een plek waar mensen bijeen kunnen komen (om te kletsen, een hulpvraag te kunnen stellen of een cursus te volgen) en tegelijk wassen kunnen draaien. Op die manier wordt mensen die in armoede of met schulden leven de kosten voor witgoed bespaard.
- ✓ Er is gebrek aan expertise onder mensen die willen scheiden. Er zou een goed scheidingsloket (centrum om te revalideren van een scheiding, sociaal scheidingscentrum) moeten komen, waar mensen voorlichting krijgen, en gebruik kunnen maken van een diensten- en informatieaanbod, zoals een cursus of informatie over de rol van advocatuur, toegangsregels woonadres (uitschrijven moet anders geen uitkering), aanvragen bijzondere bijstand, enzovoorts. Zou SUNN kunnen bijdragen aan het opzetten van een pilot?
- ✓ Inzet van SUNN op meer bewustwording onder hulp- en dienstverleners van de rol die fondsen kunnen spelen bij armoede, schulden en urgente noden. Plus een opleidingsaanbod om deze fondsen te leren werven.
- ✓ Zet in op storytelling: laat succesverhalen zien van mensen die vooruitgekomen zijn na een leven in armoede of met schulden. Portretteer ze niet alleen vanuit de problematiek en als zielige mensen. Ga met ervaringsdeskundigen in gesprek, betrek hen actief bij het maken van (beleids)keuzes. Praat met elkaar in plaats van (goed bedoeld) over elkaar.
- ✓ Aandacht voor stille armoede door het met elkaar te hebben over geldzorgen en 'Ik kom niet uit met mijn geld' in plaats van over 'armoede en schulden'. Dat kan schaamte wegnemen over het onderwerp.

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

- ✓ Maak als gemeenten twee keer per jaar een folder met alle belangrijke regelingen op een rij met daarin ook betrouwbare diensten en services.
- ✓ Introduceer bij alle mensen een 'preventieve digitale financiële gezondheidscheck'. Veel mensen weten niet dat zij geld terug kunnen vorderen van de Belastingdienst. Door op gezette tijden met de Digid deze check te doen, kunnen mensen zien of zij recht hebben op een teruggave.

Context en verzending van verslagen

Het SUNN-vierluik Hoe doen we het eigenlijk?! bestond uit vier bijeenkomsten voor de partijen waar SUN-noodhulpbureaus tripartiet mee samenwerken en waarmee SUN Nederland samenwerkt, te weten:

1. Religieuze en levensbeschouwelijke organisaties
2. Dienst- en hulpverleners en ervaringsdeskundigen
3. Vermogensfondsen
4. Gemeenten

Bij alle bijeenkomsten waren SUNN-bestuursleden en ook vertegenwoordigers van een aantal SUN-noodhulpbureaus vertegenwoordigd. In totaal waren er ruim 100 deelnemers. Alle deelnemers aan de SUNN-bijeenkomsten ontvangen automatisch de verslagen van het vierluik "Hoe doen we het eigenlijk?!" Verder worden de verslagen verspreid onder geïnteresseerden en zullen we er aandacht aan besteden via de SUNN-website en op social media. Omwille van de privacy verspreidt SUNN de deelnemerslijsten niet onder derden anders dan -met hun instemming- de deelnemers zelf. Mocht u interesse hebben om alle verslagen te ontvangen, dan kunt u dat kenbaar maken bij SUNN via info@sunnederland.nl.

Op 21 maart 2019 vindt een landelijke bijeenkomst plaats waarbij representanten uit alle vier de groepen samen zullen komen om:

- a. de bouwstenen uit elk verslag nader te bespreken en te kijken of hier een landelijke agenda voor SUNN en andere partijen uit zou kunnen voort vloeien en
- b. nader te bezien op welke manier we in gezamenlijkheid met andere organisaties tot relevante, vernieuwende landelijke activiteiten op het terrein van armoede, schulden en urgente noden zouden kunnen komen.

Van deze bijeenkomst zal een professioneel verslag worden vervaardigd dat SUNN zal toezenden aan betrokkenen en geïnteresseerden op aanvraag.

Tot slot

SUNN heeft met veel plezier deze bijeenkomsten in het kader van het Breed Maatschappelijk Overleg georganiseerd. Deze bijeenkomsten waren alleen mogelijk door een bijdrage vanuit het Ministerie van Sociale Zaken en de vermogensfondsen die SUNN zo loyaal steunen. Wij willen zowel het Ministerie als de fondsen van harte danken voor deze bijdrage en spreken hier de hoop uit dat ook zij de opbrengsten zullen benutten voor het ontwikkelen van eigen (subsidie)beleid.

De input die de ruim honderd aanwezigen op persoonlijke titel -zonder last of ruggespraak- gegeven hebben wij als zeer waardevol ervaren. Wij hopen niet alleen dat u de inhoud -net

Hoe doen we het eigenlijk?!
Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019

als wij- relevant vindt, maar dat u ook met de inhoud uw voordeel kunt doen in de dagelijkse praktijk of bij het ontwikkelen van toekomstig beleid.

Wellicht ten overvloede willen we hier benadrukken dat de opsommingen niet op volgorde van belangrijkheid staan vermeld en dat er ook geen sprake is van een uitputtende lijst met voorbeelden. Indien de aanwezigen meer tijd hadden gehad dan was de lijst met voorbeeldprojecten ongetwijfeld langer geworden en had ook het project dat u nu mogelijk vindt ontbreken ertussen gestaan.

Wij hopen dat het lezen van de verslagen en de gegeven voorbeelden u kunnen inspireren en zouden het heel fijn vinden wanneer dat voor u aanleiding zou vormen om samenwerking met SUN Nederland en/of de lokale SUN-noodhulpbureaus te starten of te intensiveren. Het staat u vrij om de inhoud van de verslagen te benutten voor eigen gebruik, tenslotte willen wij allen bijdragen aan een maatschappij waarbij niemand meer tussen wal en schip hoeft te vallen of te maken krijgt met uitsluiting. Wij willen u wel vragen om in dat geval SUNN als bron te vermelden: op die manier kunt u immers bijdragen aan het vergroten van onze naamsbekendheid en ons (en daarmee de mensen met urgente noden) weer een beetje verder helpen.

We ontvangen bijzonder graag uw reactie.

Met vriendelijke groet,

Nathalie Boerebach
directeur SUN Nederland
www.sunnederland.nl

Hoe doen we het eigenlijk?!

Hulp- en dienstverleners en ervaringsdeskundigen over armoede, schulden en urgente noden
SUNN maart 2019